

S2025/01735
Socialdepartementet

15 december, 2025

Remissyttrande ”Utdelningsbart överskott i inkomstpensionssystemet” Ds 2025:24

Riksförbundet Pensionärs gemenskap (RPG) är en rikstäckande pensionärsorganisation med en kristen värdegrund, öppen för alla. Vi värnar människors lika värde och utifrån den grunden vill vi arbeta för en human och rättvis äldrepolitik. Förbundet har tagit del av den aktuella utredningen och önskar lämna följande synpunkter:

Vi välkomnar utredningens förslag om utdelningsbart överskott i inkomstpensionssystemet, fortsättningsvis kallat gasen. Införandet av gasen är en efterlängtd och nödvändig reform. Efter många år med endast en broms och som två gånger inneburit sänkta pensioner för pensionärer, är det positivt att systemet nu kompletteras med en mekanism som gör balanseringen mer logisk, begriplig och rättvis. Ett pensionssystem som bygger på automatiska justeringar måste vara utformat så att effekterna av både positiva och negativa balanser fördelas på ett sätt som upplevs rimligt av både nuvarande och framtida generationer. Gasen är därför ett viktigt steg framåt.

Utredningen borde ha analyserat fler balanstal än 1,10 och 1,15

Trots det positiva med gasens införande anser vi att utredningen alltför starkt fokuserar på två specifika balanstal 1,10 och 1,15 utan att analysera bredare intervall eller alternativa nivåer.

Detta begränsar möjligheten att bedöma vilka balanstal som realistiskt balanserar kraven på stabilitet, rimliga pensioner och generationsrättvisa.

Försiktighetsanalysen leder till ett oskäligt stort överskott

Utredningen och regeringen föreslår ett balanstal på 1,15 för att undvika risken att bromsen behöver användas året därpå. Vi menar att detta val är överdrivet försiktigt och riskerar att bygga upp ett stort och långvarigt överskott, som går emot systemets grundidé som ett fördelningssystem mellan generationer. Ingen kan förutsäga den framtida ekonomiska utvecklingen, men detta får inte leda till att dagens pensionärer permanent skjuts på framtiden av försiktighetsskäl.

Kompensationslöftet till pensionärerna måste beaktas

När bromsen trädde in utlovades pensionärerna kompensation när ekonomin återgick till normal nivå. Detta löfte har ännu inte infriats. Mot denna bakgrund är det svårt att motivera att ett högt balanstal ska prioriteras framför att faktiskt uppfylla det åtagande som systemet själv skapat gentemot dem som redan drabbats av bromsen.

Att tala om generationsrättvisa utan att först infria ett tidigare givet löfte till pensionärer urholkar tilliten till systemet. 841 000 pensionärer, som fick sin pension reducerad under *hela* balanseringsperioden 2010, inväntar fortfarande löftet om kompensation. Läger man till de pensionärer som fick sänkta pensioner *under del av* balanseringsperioden, finns ytterligare individer som missgynnats. Däremot påverkas inte den slutliga pensionen för de pensionssparare som förvärvat arbetade av bromsen. Den ensidiga balanseringen orsakade därmed en omfördelning av pensioner mellan olika generationer, där pensionärer fick se sina pensioner sänkas medan pensionssparare inte drabbades.

Rimlig generationsrättvisa kräver att både bördor och överskott delas

Om bromsen fortsätter att vara en del av systemet bör både pensionärer och pensionssparare dela bördan vid en aktivering. I dag när kostnaden för bromsen faller ensidigt på pensionärerna, skapas legitimitetsproblem. På samma sätt bör överskotten komma dagens pensionärer till del i rimlig utsträckning. Gasen är ett viktigt steg, men rättvisan uppnås först när både broms och gas utformas med tydlig intergenerationell balans.

Sammanfattning

Riksförbundet Pensionärsgemenskap anser att:

1. **Införandet av gasen är en efterlängtd och nödvändig reform som gör den automatiska balanseringen mer logisk, begriplig och rättvis.**
2. Utredningen borde ha analyserat fler och mer nyanserade balanstal än enbart 1,10 och 1,15.
3. Generationsrättvisa kräver att både underskott och överskott fördelas rättvist mellan pensionärer och pensionssparare.

Ann-Christin Lindbom
förbundsordförande RPG